

Рецензія

на проект Концепції Меморіального музею пам'яті жертв Бабиного Яру,
підготовлений Інститутом історії України НАН України

Проект Концепції Меморіального музею пам'яті жертв Бабиного Яру всебічно і повно відображає ту мнемонічну місію, до якого покликано майбутній меморіальний комплекс. Зміст проекту Концепції, його структура в цілому відповідають суспільному запиту на увічнення тих трагедій в історії Києва, які відображали собою характер історичних епох, у яких відбувалися.

Концепцію передбачення охоплення усіх головних тем, які пов'язані з історією місцевості, що має бути музеєфікованою. При розкритті їх музейними засобами у комплексі і у прив'язні до історичних обставин майбутня аудиторія отримає усю повноту інформації про події, що на ній відбувалися. Проект приваблює при цьому своєю гуманістичною спрямованістю, орієнтацією на те, щоб сприяти утвердженню свідомості відвідувачів загальнолюдських цінностей.

Варто відзначити високий фаховий рівень проекту, його, з одного боку, відповідність класичному музейному жанру, а з другого боку, наявність новацій просторово-змістовного характеру. Особливо цінним є прагнення авторів проекту до збереження історичної екології Києва, пам'яті про усі місцини, що мають входити до музейного комплексу.

Концепція передбачає застосування усього арсеналу експозиційних засобів, що обіцяє високий емоційний накал її тематичного змісту. Важливо, що передбачено подання не лише загальної, масової історії, а й особистої історії конкретних людей, яких поглинув вир планетарного божевілля.

Поданий проект не викликає заперечень і може вважатися готовим до реалізації. Можливо, при втіленні проекту будуть в нагоді деякі із нижченаведених роздумів.

Зокрема, чи варто доповнювати назву, де ключовим символом є Бабин Яр, більш широкою назвою "Бабин Яр – Дорогожецький некрополь", яка буде важкою для відтворення фіксації у пам'яті особи.

Не було б зайвим до переліку груп цільової аудиторії (С. 12) додати відвідувачів Києва – туристів, гостей і т. п.

Будь-який музей є просвітницькою організацією, відтак на С. 13 можна обійтися від словосполучень часів ідеократичного режиму – "об'єктивне, збалансоване" висвітлення і обмежитися словами "повне висвітлення".

Висвітлюючи "Гросакцію" слід окремо підкреслити, що за формальним нацистським поясненням її здійснення стояла цілеспрямована політика геноциду.

У майбутній експозиції можна знайти місце для матеріалів про покарання виконавців цієї та інших акцій по знищенню людей, що сприяло б утвердженню в людей віри у неминучість справедливості.

Авторським колективом виконана велика робота на високому фаховому рівні, що дає підстави рекомендувати проект до затвердження.

Рецензент:

д.і.н., професор, чл.-кор. НАН України

О. М. Майборода